

МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ПРАКТИКУВАЊЕ НА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА (СТАНДАРДИ)

Вовед во меѓународните стандарди

Внатрешната ревизија се спроведува во различни правни и културни околина; во рамки на организации коишто се разликуваат во цел, големина, сложеност и структура; и од страна на лица коишто се внатрешни или надворешни од аспект на организацијата. Додека разликите може да влијаат на практикувањето на внатрешната ревизија во секоја околина, усогласеноста со Меѓународните стандарди за професионално практикување на внатрешна ревизија (Стандардите) на ИА е неопходна за исполнување на одговорностите на внатрешните ревизори, како и на самата внатрешна ревизија. Доколку со закон, или пак друга регулатива, на внатрешните ревизори или службата за внатрешна ревизија им се забранува да бидат усогласени со одредени делови од *Стандардите*, неопходно е да се оствари усогласеност со сите останати делови на *Стандардите*, како и да се направат соодветни обелоденувања.

Доколку *Стандардите* се користат заедно со стандарди издадени од други авторитативни тела, извештаите на внатрешните ревизори можат да ја цитираат употребата на другите стандарди, како што е тоа соодветно. Во такви случаи, доколку постојат неусогласености помеѓу *Стандардите* и другите стандарди, внатрешниот ревизор како и службата за внатрешна ревизија мора да биде усогласен/а со *Стандардите*, и може да биде усогласен со останатите стандарди, доколку се порестриktivни.

Целта на *Стандардите* е да:

1. Креираат основни принципи коишто ја претставуваат праксата на внатрешната ревизија.
2. Обезбедуваат рамка за спроведување и промовирање на широк опсег на внатрешна ревизија, којашто додава вредност.
3. Воспоставување на основата за процена на перформансите на внатрешната ревизија.
4. Негување на подобрени организациски процеси и работење.

Стандардите се фокусирани на принципи, и претставуваат задолжителни барања, коишто се состојат од:

- Ставови за основните барања за професионално практикување на внатрешната ревизија, и за процена на ефективността на работењето, коишто се меѓународно применливи на ниво на организација
- Толкувања, коишто разјаснуваат термини или концепти во рамки на ставовите.

Стандардите користат термини на коишто им е доделено специфично значење, коешто е вклучено во Речникот. Специфично, *Стандардите* го користат зборот „мора“ да специфицираат безусловно барање, и зборот „треба“ каде што усогласеноста се очекува, освен доколку при спроведување на професионално расудување, околностите оправдуваат девијации.

Неопходно е да се земат предвид Ставовите и нивните толкувања, како и специфичните значења од Речникот, за да точно се разберат и применат *Стандардите*.

Структурата на *Стандардите* е поделена на атрибутивни стандарди и стандарди на извршување. Атрибутивните стандарди се однесуваат на својствата на организациите и поединците коишто вршат внатрешна ревизија. Стандардите на извршување ја објаснуваат природата на внатрешната ревизија и обезбедуваат квалитативни критериуми наспроти кои

се мери спроведувањето на истата. Атрибутивните стандарди и стандардите на извршување исто така се применливи на сите услуги коишто ги обезбедува внатрешната ревизија.

Стандардите за спроведување се обезбедени за да ги прошират атрибутивните стандарди и стандардите на извршување, со обезбедување на барања применливи за активности на уверување (А) или советување (С).

Услугите на уверување ја вклучуваат објективната процена на доказите, од страна на внатрешниот ревизор, со цел да се обезбеди независно мислење или заклучоци во врска со ентитет, операција, функција, процес, систем, или останати предмети на ревизија. Природата и опфатот на ангажманите на уверување се утврдуваат од страна на внатрешниот ревизор. Општо гледано, постојат три странки коишто се вклучени во услугите на уверување: (1) лицето или групата којашто е директно вклучена со ентитетот, операцијата, функцијата, процесот, системот, или друг предмет на ревизија – сопственикот на процесот, (2) лицето или групата којашто ја прави процената – внатрешниот ревизор, и (3) лицето или групата којашто ја користи процената – корисникот.

Услугите на советување воопштено се спроведуваат по специфично барање на клиентот. Природата и опфатот на советодавниот ангажман е предмет на договор со самиот клиент на ангажманот. Услугите на советување вклучуваат две странки: (1) лицето или групата којашто нуди совет – внатрешниот ревизор, и (2) лицето или групата којашто бара и добива совет – клиентот на ангажманот. Кога се спроведуваат услуги на советување, внатрешниот ревизор треба да ја задржи објективноста и не треба да презема одговорности на менаџментот.

Стандардите се однесуваат на индивидуални внатрешни ревизори, и активности на внатрешна ревизија. Сите внатрешни ревизори се одговорни за усогласеност со Стандардите поврзани со индивидуалната објективност, способност, и должно професионално внимание. Дополнително, внатрешните ревизори се одговорни за усогласеност со Стандардите, коишто се релевантни за извршувањето на нивните работни обврски. Главните внатрешни ревизори се одговорни за целокупната усогласеност со Стандардите.

Прегледувањето и развојот на *Стандардите* е тековен процес. Одборот за Меѓународни стандарди на внатрешна ревизија се впушта во сеопфатни советувања и дискусии пред да ги објави *Стандардите*. Ова вклучува глобално барање на коментари од страна на јавноста, низ процес на коментирање на нацртот на новите *Стандарди*. Сите нацрти се објавени на веб-страницата на The IIA, и се дистрибуирани на сите IIA институти, вклучително и IIA Македонија (Здружение на внатрешни ревизори на Македонија).

Предлозите и коментарите поврзани со *Стандардите* можат да бидат пратени до:

The Institute of Internal Auditors
Standards and Guidance
247 Maitland Avenue
Altamonte Springs, FL 32701-4201, USA

E-mail: guidance@theiia.org

Web: www.globaliia.org

МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ПРАКТИКУВАЊЕ НА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА (СТАНДАРДИ)

Атрибутивни стандарди

1000 – Цел, авторитет, и одговорност

Целта, авторитетот и одговорноста на внатрешната ревизија мора да бидат формално дефинирани во Повелба за внатрешна ревизија, конзистентна со Дефиницијата за внатрешна ревизија, Кодексот на етика, и *Стандардите*. Главниот внатрешен ревизор мора периодично да ја ревидира Повелбата за внатрешна ревизија, и да ја презентира до врвното раководство и одборот за одобрување.

Толкување:

Повелбата за внатрешна ревизија е формален документ кој ги дефинира целта, авторитетот и одговорноста на внатрешната ревизија. Повелбата за внатрешна ревизија ја воспоставува положбата на внатрешната ревизија во рамките на организацијата, вклучувајќи ја природата на односите за функционално известување на главниот внатрешен ревизор до одборот; авторизира пристап до документацијата, вработените, и физичките средства релевантни за спроведувањето на ангажманите; и го дефинира опфатот на активностите на внатрешната ревизија. Конечното одобрување на Повелбата за внатрешна ревизија е од страна на одборот.

1000.A1 – Природата на услугите на уверување коишто се обезбедуваат на организацијата мора да биде дефинирана во Повелбата за внатрешна ревизија. Доколку треба да се обезбедува уверување на странки надвор од организацијата, природата на овие уверувања исто така мора да биде дефинирана во Повелбата за внатрешна ревизија.

1000.C1 – Природата на услугите за советување мора да биде дефинирана во Повелбата за внатрешна ревизија.

1010 – Признавање на Дефиницијата за внатрешна ревизија, Кодексот на етика, и Стандардите во Повелбата за внатрешна ревизија

Задолжителната природа на Дефиницијата за внатрешна ревизија, Кодексот на етика, и *Стандардите* мора да биде признаена во Повелбата за внатрешна ревизија. Главниот внатрешен ревизор треба да дискутира со врвното раководство и одборот за Дефиницијата за внатрешна ревизија, Кодексот на етика, и *Стандардите*.

1100 – Независност и објективност

Внатрешната ревизија мора да биде независна, и внатрешните ревизори мора да бидат објективни при извршувањето на нивната работа.

Толкување:

Независност претставува ослободеност од услови, коишто претставуваат закана за способноста на внатрешната ревизија да ги спроведува нејзините одговорности на непристрасен начин. За да се постигне нивото на независност неопходно за ефективно спроведување на одговорностите на внатрешната ревизија, главниот внатрешен ревизор има директен и неограничен пристап до врвното раководство и одборот. Ова може да биде остварено преку однос на двојно известување. Заканите кон независноста мора да се управуваат на ниво на индивидуален внатрешен ревизор, ангажман, функција и организација.

Објективноста претставува непристрасен ментален став којшто им овозможува на внатрешните ревизори да ги извршуваат ангажманите на начин на којшто тие веруваат во производот од својата работа, и на начин на кој не се направени компромиси за квалитетот на работата и конечниот производ од истата.

1110 – Организациска независност

Главниот внатрешен ревизор мора да известува до ниво во рамките на организацијата кое ѝ овозможува на внатрешната ревизија да ги исполни своите одговорности. Главниот внатрешен ревизор мора да му ја потврди на одборот, најмалку еднаш годишно, организациската независност на внатрешната ревизија.

Толкување:

Организациска независност ефективно е остварена кога главниот внатрешен ревизор функционално известува до одборот. Примери за функционално известување до одборот вклучуваат одборот да:

- *Ја одобрува Повелбата за внатрешна ревизија;*
- *Го одобрува планот за внатрешни ревизии, базиран на ризици;*
- *Го одобрува буџетот на внатрешната ревизија, како и планот за користење на ресурси;*
- *Добива комуникации/извештаи од главниот внатрешен ревизор за извршувањето на активностите на внатрешната ревизија во однос на планот, како и извештаи за други прашања;*
- *Ги одобрува одлуките за назначување и отстранување на главниот внатрешен ревизор;*
- *Ја одобрува висината на платата на главниот внатрешен ревизор; и*
- *Се советува со раководството и со главниот внатрешен ревизор со цел да се утврди дали постои несоодветен опфат на внатрешната ревизија, или пак ограничени ресурси.*

1110.A1 – Внатрешната ревизија мора да биде слободна од пречки при утврдувањето на опфатот на внатрешната ревизија, извршувањето на работата, и известувањето за резултатите од истата.

1111 – Директна интеракција со одборот

Главниот внатрешен ревизор мора да комуницира и да соработува директно со одборот.

1120 – Индивидуална објективност

Внатрешните ревизори мора да имаат непристрасен став и да избегнуваат какви било конфликти на интерес.

Толкување:

Конфликт на интерес е ситуација во којашто внатрешниот ревизор, којшто е во позиција на доверба, има личен интерес кој е спротивставен на професионалниот интерес. Такви спротивставени интереси може да го отежнат непристрасното остварување на неговите или нејзините должности. Конфликт на интерес постои дури и доколку од него не резултира неисправен или неетички акт. Конфликт на интерес може да креира изглед на неисправност којшто може да ја поткопа довербата во внатрешниот ревизор, во службата за внатрешна ревизија, и во професијата. Конфликт на интерес би можел да ја намали способноста на индивидуата објективно да ги изврши неговите или нејзините должности и одговорности.

1130 – Намалување на независноста или објективноста

Доколку независноста или објективноста се намалени, фактички или навидум, деталите за тоа намалување мора да бидат обелоденети на соодветните странки. Природата на обелоденувањето ќе зависи од самото намалување.

Толкување:

Намалување на организациската независност и на индивидуалната објективност може да вклучува, но не е ограничено само на, лични конфликти на интерес, ограничувања на

опфат, ограничен пристап до документација и записи, вработени, како и физички средства, и ограничување на ресурсите, како на пример финансирањето.

Утврдување на соодветни странки до коишто деталите за намалувањето на независноста и објективноста мора да бидат обелоденети зависи од очекувањата од внатрешната ревизија и одговорностите на главниот внатрешен ревизор кон врвното раководство и одборот, како што е тоа опишано во Повелбата за внатрешна ревизија, како и од самата природа на намалувањето.

1130.A1 – Внатрешните ревизори мора да се воздржат од проценување на специфични операции за коишто претходно биле одговорни. Објективноста се смета дека е намалена, доколку внатрешниот ревизор обезбедува услуги на уверување за активност во којашто внатрешниот ревизор имал одговорност во претходната година.

1130.A2 – Ангажманите за уверување за функции над кои главниот внатрешен ревизор имал одговорност, мора да бидат надгледувани од страна на странка надвор од службата за внатрешна ревизија.

1130.C1 – Внатрешните ревизори може да даваат услуги на советување поврзани со операции за коишто претходно имале одговорности.

1130.C2 – Доколку внатрешните ревизори имаат потенцијални намалувања на независноста или објективноста поврзана со предложените услуги за советување, мора да бидат направени обелоденувања до клиентот на ангажманот пред да се прифати самиот ангажман.

1200 – Способност и должно професионално внимание

Ангажманите мора да бидат спроведени со способност и знаење, како и со должно професионално внимание.

1210 – Способност

Внатрешните ревизори мора да поседуваат знаење, вештини, и други способности потребни за извршување на нивните индивидуални одговорности. Службата за внатрешна ревизија, колективно, мора да поседува или да обезбеди знаење, вештини и други способности потребни за извршување на своите одговорности.

Толкување:

Знаењето, вештините, и другите способности претставуваат колективен термин којшто се однесува на професионалните способности и знаења коишто се бараат од внатрешните ревизори со цел ефективно да ги извршат своите професионални одговорности. Внатрешните ревизори се охрабруваат да ги демонстрираат своите способности и знаења преку добивање на соодветни професионални сертификати и квалификации, како што е сертификатот сертифициран/овластен внатрешен ревизор (Certified Internal Auditor – CIA), и други сертификати коишто ги нудат Институтот на внатрешни ревизори, како и други професионални организации.

1210.A1 – Главниот внатрешен ревизор мора да обезбеди компетентен совет и помош, доколку внатрешните ревизори не поседуваат знаење, вештини, или други способности потребни за извршување на целиот или, пак, на дел од ангажманот.

1210.A2 – Внатрешните ревизори мора да имаат доволно знаење за да го проценат ризикот од измама, како и начинот на којшто тој ризик се управува од страна на организацијата, но од нив не се очекува да ја имаат експертизата на лице чијашто примарна одговорност е откривање и истражување на измами.

1210.A3 – Внатрешните ревизори мора да имаат доволно знаења за клучните ризици на информатичката технологија, како и клучните контроли, и да располагаат со ревизорски техники базирани на технологија, со цел да ја извршуваат работата којашто им е доделена. Сепак, не се очекува од сите внатрешни ревизори да ја имаат експертизата од внатрешен ревизор чијашто примарна одговорност е ревизија на информатички технологии.

1210.C1 – Главниот внатрешен ревизор мора да одбие ангажман на советување, или пак да обезбеди компетентен совет и помош доколку внатрешните ревизори не поседуваат знаење, вештини, или други способности потребни за извршување на целиот или, пак, на дел од ангажманот.

1220 – Должно професионално внимание

Внатрешните ревизори мора да применат внимание и вештина очекувани од разумно внимателен и способен внатрешен ревизор. Должно професионално внимание не значи непогрешливост.

1220.A1 – Внатрешните ревизори мора да применат должно професионално внимание со земање предвид на:

- Обемот на работа потребен за остварување на целите на ангажманот;
- Релативната комплексност, материјалност, или значење на работите за коишто се применуваат процедурите на уверување;
- Адекватноста и ефективноста на раководењето, управувањето со ризиците, и контролните процеси;
- Веројатноста од значителни грешки, измами, или неусогласеност; и
- Трошоците на уверувањето во однос на потенцијалните користи.

1220.A2 – При употребата на должно професионално внимание, внатрешните ревизори мора да ја земат предвид употребата на ревизија базирана на технологија, како и други техники за анализа на податоци.

1220.A3 – Внатрешните ревизори мора да бидат свесни за значителните ризици кои би можеле да влијаат на целите, операциите, или ресурсите. Сепак, процедурите на уверување сами по себе, дури и кога се спроведени со должно професионално внимание, не гарантираат дека сите значителни ризици ќе бидат идентификувани.

1220.C1 – Внатрешните ревизори мора да применат должно професионално внимание за време на ангажманот, имајќи ги предвид:

- Потребите и очекувањата на клиентите, вклучително и природата, тајмингот, и комуникацијата на резултатите од ангажманот;
- Релативната сложеност и обемот на работа потребен за остварување на целите на ангажманот;
- Трошоците на ангажманот на советување споредени со потенцијалните користи од истиот.

1230 – Континуиран професионален развој

Внатрешните ревизори мора да ги подобруваат нивните знаења, вештини, и други способности низ континуиран професионален развој.

1300 – Програма за уверување во квалитетот и подобрување

Толкување:

Програмата за уверување во квалитетот и подобрување е дизајнирана со цел да овозможи процена на усогласеноста на службата за внатрешна ревизија со Дефиницијата за внатрешна ревизија и Стандардите, како и процена дали внатрешните ревизори го

применуваат Кодексот на етика. Програмата исто така ја проценува ефикасноста и ефективноста на службата за внатрешна ревизија и создава можности за подобрување.

1310 – Барања на Програмата за уверување во квалитетот и подобрување

Програмата за уверување во квалитетот и подобрување мора да вклучува и внатрешни и надворешни процени.

1311 – Внатрешни процени

Внатрешните процени мора да вклучуваат:

- Тековно следење на извршувањето на внатрешната ревизија; и
- Периодични ~~прегледи спроведени низ~~ самопроценка проценки или процени од други лица во рамките на организацијата со доволно познавање на праксата на внатрешна ревизија.

Толкување:

Тековното следење е интегрален дел од секојдневната супервизија, прегледи, и мерење на службата за внатрешна ревизија. Тековното следење е инкорпорирано во рутинските политики и практики коишто се користат за управување со службата за внатрешна ревизија, и истото користи процеси, алатки и информации коишто се сметаат за неопходни за процена на усогласеноста со Дефиницијата за внатрешна ревизија, Кодексот на етика и Стандардите.

Периодични ~~прегледи се~~ процени ~~коишто се~~ спроведуваат со цел да се процени усогласеноста со Дефиницијата за внатрешна ревизија, Кодексот на етика, и Стандардите.

Доволното познавање на внатрешноревизорските практики, бара најмалку разбирање на сите елементи од Меѓународната рамка за професионална пракса.

1312 – Надворешни процени

Надворешните процени мора да бидат спроведени најмалку еднаш на секои пет години од страна на квалификуван, независен прегледувач проценувач или тим за преглед процена кој не потекнува од организацијата. Главниот внатрешен ревизор мора да дискутира со одборот за:

- ~~Потребата од почести~~ Формата и зачестеноста на надворешната процена; и
- Квалификациите и независноста на надворешниот прегледувач проценувач или тим за преглед процена, вклучително какви било потенцијални конфликти на интерес.

Толкување:

Надворешната процена може да биде во форма на целосна надворешна процена, или самопроцена со независна надворешна валидација.

Квалификуван прегледувач проценувач или тим за преглед процена демонстрира способност во две области: професионална пракса на внатрешна ревизија, и процесот на надворешна проценка. Способноста може да се демонстрира низ микс од искуство и теоретско учење. Искуство здобиено во организации со слична големина, сложеност, сектор или индустрија, и технички прашања е повредно од помалку релевантно искуство. Во случај на тим за преглед процена, не е потребно сите членови на тимот да ги имаат сите способности; тимот како целина треба да е квалификуван. Главниот внатрешен ревизор го користи своето професионално расудување кога проценува дали прегледувачот процентелот или тимот за преглед процена демонстрира доволно способност и знаење за да биде квалификуван.

Независен [прегледувач](#) [проценувач](#) или тим за [преглед](#) [процена](#) значи дека нема ниту вистински ниту навидум конфликт на интерес, и дека не е дел од, или под контрола на организацијата на којашто ѝ припаѓа службата за внатрешна ревизија.

1320 – Известување за Програмата за уверување во квалитетот и подобрување

Главниот внатрешен ревизор мора да ги комуницира резултатите од Програмата за уверување во квалитетот и подобрување до врвното раководство и одборот.

Толкување:

Формата, содржината, и зачестеноста од комуницирање на резултатите од Програмата за уверување во квалитетот и подобрување е воспоставена низ дискусии со врвното раководство и одборот и ги зема предвид одговорностите на службата за внатрешна ревизија и главниот внатрешен ревизор како што се содржани во Повелбата за внатрешна ревизија. За да се демонстрира усогласеност со Дефиницијата за внатрешна ревизија, Кодексот на етика, и Стандардите, резултатите од надворешните и периодичните внатрешни процени се комуницираат по завршувањето на таквите процени, а резултатите од тековните процени се комуницираат најмалку еднаш годишно. Резултатите ја вклучуваат процената на [прегледувачот](#) [проценувачот](#) или тимот за [преглед](#) [процена](#) во врска со степенот на усогласеност.

1321 – Користење на „во согласност со Меѓународните стандарди за професионално практикување на внатрешна ревизија”

Главниот внатрешен ревизор може да изјави дека службата за внатрешна ревизија е во согласност со Меѓународните стандарди за професионално практикување на внатрешна ревизија само доколку резултатите од Програмата за уверување во квалитетот и подобрување ја поддржуваат оваа изјава.

Толкување:

Службата за внатрешна ревизија е усогласена со Стандардите кога ги остварува резултатите опишани во Дефиницијата за внатрешна ревизија, Кодексот на етика, и Стандардите. Резултатите од Програмата за уверување во квалитетот и подобрување вклучуваат резултати и од внатрешните и од надворешните процени. Сите служби за внатрешна ревизија ќе ги имаат резултатите од внатрешните процени. Службите за внатрешна ревизија коишто постојат најмалку 5 години, исто така ќе ги имаат и резултатите од надворешните процени.

1322 – Обелоденување на неусогласеност

Кога неусогласеноста со Дефиницијата за внатрешна ревизија, Кодексот на етика или Стандардите влијае на целокупниот опфат или операции на службата за внатрешна ревизија, главниот внатрешен ревизор тоа мора да го соопшти на врвното раководство и одборот.

Стандарди за извршување

2000 – Раководење со службата за внатрешна ревизија

Главниот внатрешен ревизор мора ефективно да раководи со службата за внатрешна ревизија, со цел да се осигура дека таа додава вредност на организацијата.

Толкување:

Службата за внатрешна ревизија е раководена ефективно кога:

- Резултите од работата на внатрешната ревизија ги остваруваат целта и одговорностите вклучени во Повелбата за внатрешна ревизија;
- Внатрешната ревизија е усогласена со Дефиницијата за внатрешна ревизија и со Стандардите; и
- Индивидуите коишто се дел од внатрешната ревизија демонстрираат усогласеност со Кодексот на етика и Стандардите.

Внатрешната ревизија додава вредност на организацијата (и заинтересираните страни) кога обезбедува објективно и релевантно уверување, и придонесува за ефективност и ефикасноста на раководењето, управувањето со ризици, и контролните процеси.

2010 – Планирање

Главниот внатрешен ревизор мора да воспостави **планови** **план** врз основа на ризик, со цел да се утврдат приоритетите на службата за внатрешна ревизија, конзистентни со целите на организацијата

Толкување:

Главниот внатрешен ревизор е одговорен за развивање на план врз основа на ризици. Главниот внатрешен ревизор ги зема предвид рамката за управување со ризици на организацијата, вклучително и нивото на апетитот за ризик воспоставен од раководството за различните активности или делови на организацијата. Доколку не постои таква рамка, главниот внатрешен ревизор го користи своето расудување за ризиците по ~~консултација со врвното раководство и одборот~~ земање предвид на инпутот од врвното раководство и одборот. Главниот внатрешен ревизор мора да го прегледа и подеси планот, како што е тоа потребно, како одговор на промените во бизнисот, ризиците, операциите, програмите, системите и контролите на организацијата.

2010.A1 – Планот за ревизии на внатрешната ревизија мора да се заснова на документирана процена на ризици, правена најмалку еднаш годишно. Инпутот на врвното раководство и на одборот мора да биде земен предвид во овој процес.

2010.A2 – Главниот внатрешен ревизор мора да ги идентификува и да ги земе предвид очекувањата на врвното раководство, одборот, и останатите заинтересирани страни за мислењата и заклучоците на внатрешната ревизија.

2010.C1 – Главниот внатрешен ревизор треба да размисли дали да ги прифати предложените ангажмани за советување врз основа на нивниот потенцијал да го подобрат управувањето со ризиците, да додадат вредност, и да го подобрат работењето на организацијата. Ангажманите коишто ќе се прифатат мора да се вклучат во планот за ревизии.

2020 – Комуникација и одобрување

Главниот внатрешен ревизор мора да ги комуницира плановите и потребите од ресурси на внатрешната ревизија, вклучително и значителни промени во истите, до врвното раководство и одборот за преглед и одобрување. Главниот внатрешен ревизор исто така мора да извести за последиците од ограниченоста на ресурсите.

2030 – Раководење со ресурсите

Главниот внатрешен ревизор мора да осигура дека ресурсите на внатрешната ревизија се соодветни, доволни, и ефективно применети со цел да се оствари одобриениот план.

Толкување:

Соодветни се однесува на мешавина од знаења, вештини, и други способности потребни за извршување на планот. Доволни се однесува на квантитетот на ресурсите коишто се потребни за остварување на планот. Ресурсите се ефективно применети кога тие се користат на начин којшто го оптимизира остварувањето на одобриениот план.

2040 – Политики и процедури

Главниот внатрешен ревизор мора да воспостави политики и процедури коишто ќе ја водат службата за внатрешна ревизија.

Толкување:

Формата и содржината на политиките и процедурите зависи од големината и структурата на службата за внатрешна ревизија, како и од сложеноста на нејзината работа.

2050 – Координација

Главниот внатрешен ревизор треба да ги споделува информациите и да ги координира активностите со другите внатрешни и надворешни обезбедувачи на услуги на уверување и советување, со цел да осигура соодветно покритие и да го минимизира удвојувањето на трудот.

2060 – Известување до врвното раководство и до одборот

Главниот внатрешен ревизор мора периодично да известува до врвното раководство и до одборот за целта, авторитетот, одговорноста, и извршувањето на внатрешната ревизија во однос на нејзиниот план. Известувањето исто така мора да ги вклучува значителните ранливости од ризици, како и проблеми со контролите, вклучително ризикот од измами, проблеми со раководењето, и други прашања кои се потребни или барани од врвното раководство и одборот.

Толкување:

Зачестеноста и содржината на известувањето се одредуваат во разговор со врвното раководство и одборот и зависат од важноста на информациите коишто треба да се комуницираат и од итноста на релевантните активности коишто треба да се преземат од страна на врвното раководство и одборот.

2070 – Надворешни обезбедувачи на уверување и организациска одговорност за внатрешната ревизија

Кога надворешни обезбедувачи на услуги работат како служба за внатрешна ревизија, тие мора да ѝ разјаснат на организацијата дека таа е одговорна за одржување на ефективна служба за внатрешна ревизија.

Толкување:

Оваа одговорност се демонстрира преку Програмата за уверување во квалитетот и подобрување, којашто ја проценува усогласеноста со Дефиницијата за внатрешна ревизија, Кодексот на етика и Стандардите.

2100 – Природа на работата

Службата за внатрешна ревизија мора да го процени раководењето, управувањето со ризиците и контролните процеси, со користење на систематски и дисциплиниран пристап, како и да придонесе за нивно подобрување.

2110 – Раководење

Службата за внатрешна ревизија мора да го процени процесот на раководење, како и да даде соодветни препораки за негово подобрување, со цел да ги оствари следниве цели:

- Промовирање на соодветни етика и вредности во рамките на организацијата;
- Уверување во ефективноста на организациското управување со работењето и одговорноста;
- Соопштување информации за ризиците и контролите до соодветни области од организацијата; и
- Координирање на активностите и комуницирање на информациите помеѓу одборот, надворешните и внатрешните ревизори и раководството.

2110.A1 – Внатрешната ревизија мора да го процени дизајнот, спроведувањето и ефективноста на етички поврзаните цели, програми и активности на организацијата.

2110.A2 – Внатрешната ревизија мора да процени дали организациското раководење со информациските технологии ги поддржува стратегиите и целите на организацијата.

2120 – Управување со ризици

Внатрешната ревизија мора да ја процени ефективноста на процесите на управување со ризиците, како и да придонесе за нивно подобрување.

Толкување:

Утврдувањето дали процесите за управување со ризиците се ефективни претставува расудување кое резултира од процената на внатрешниот ревизор дека:

- *Организациските цели ја поддржуваат и се усогласени со мисијата на организацијата;*
- *Значителните ризици се идентификувани и проценети;*
- *Избрани се соодветни одговори на ризиците, коишто ги сведуваат ризиците во рамките на апетитот за ризици на организацијата; и*
- *Релевантните информации за ризиците се документираат и комуницираат навремено низ организацијата, овозможувајќи им на вработените, раководството, и одборот да ги извршуваат своите одговорности.*

Внатрешната ревизија може да ги собира информациите коишто ја поддржуваат оваа проценка, во текот на повеќе ангажмани. Резултатите од тие ангажмани, кога ќе се погледнат заедно, обезбедуваат разбирање за процесите за управување со ризиците на организацијата, како и нивната ефективност.

Процесите за управување со ризиците се следат преку тековни активности на раководството, посебни проценки, или пак и тековните активности и посебните проценки заедно.

2120.A1 – Внатрешната ревизија мора да ги процени изложеностите на ризици поврзани со раководењето, работењето и информациските системи на организацијата, во врска со:

- Остварувањето на стратешките цели на организацијата;
- Веродостојноста и интегритетот на финансиските и оперативните информации;
- Ефективноста и ефикасноста на работењето и програмите;
- Безбедноста на средствата; и
- Усогласеноста со законите, регулативите, политиките, процедурите и договорите.

2120.A2 – Внатрешната ревизија мора да ја процени веројатноста за настанување на измами, и како организацијата го управува ризикот од измами.

2120.C1 – За време на ангажмани на советување, внатрешните ревизори мора да ги земат предвид ризиците конзистентни со целите на ангажманот, и да бидат внимателни за постоењето на други значителни ризици.

2120.C2 – Внатрешните ревизори мора да го вклучат знаењето обезбедено за време на советодавни ангажмани во нивната процена за организациските процеси за управување со ризиците.

2120.C3 - Кога се помага на раководството при воспоставување или подобрување на процесите за управување со ризиците, внатрешните ревизори мора да се воздржат од преземање каква било раководствена одговорност и од фактичко управување на ризиците.

2130 – Контрола

Внатрешната ревизија мора да ѝ помогне на организацијата при одржувањето на ефективни контроли со оценување на нивната ефективност и ефикасност и со постојано промовирање на подобрувања.

2130.A1 – Внатрешната ревизија мора да ја процени адекватноста и ефективноста на контролите при реагирањето на ризиците во рамките на организациското раководење, работење, и информациски системи, поврзани со:

- Остварувањето на стратешките цели на организацијата;
- Веродостојноста и интегритетот на финансиските оперативни информации;
- Ефективноста и ефикасноста на работењето и програмите;
- Безбедноста на средствата; и
- Усогласеноста со законите, регулативите, политиките, процедурите и договорите.

2130.C1 – Внатрешните ревизори мора да го вклучат знаењето за контролите добиено од советодавните ангажмани при процената на контролните процеси на организацијата.

2200 – Планирање на ангажманот

Внатрешните ревизори мора да развијат и документираат план за секој ангажман, кој ги вклучува целите на ангажманот, опфатот, времетраењето и алокацијата на ресурсите.

2201 – Работи што треба да се земат предвид при планирањето

При планирањето на ангажманот, внатрешните ревизори мора да ги земат предвид:

- Целите на активноста којашто се ревидира, и начините на коишто активноста го контролира своето работење;
- Значителните ризици за активноста, нејзините цели, ресурси и операции, како и начините на коишто потенцијалното влијание на ризиците се одржува на прифатливо ниво;
- Соодветноста и ефективноста на раководењето, управувањето со ризиците, и контролните ризици на активноста, споредени со релевантна контролна рамка или модел; и
- Можностите за значителни подобрувања на раководењето, управувањето со ризиците, и контролните процеси на активноста.

2201.A1 – Кога се планира ангажман за надворешни странки, внатрешните ревизори мора да воспостават писмено разбирање со истите, за целите, опфатот, поврзаните одговорности, и други очекувања, вклучително и ограничувања за дистрибуција на резултатите од ангажманот, и на пристапот до записите/документацијата од ангажманот.

2201.C1 – Внатрешните ревизори мора да воспостават разбирање со клиентите за советодавните ангажмани за целите, опфатот, одговорноста, и останатите очекувања на клиентите. За значителни ангажмани, ова разбирање мора да биде документирано.

2210 – Цели на ангажманот

Мора да се воспостават цели за секој ангажман.

2210.A1 – Внатрешните ревизори мора да спроведат прелиминарна процена на ризиците коишто се релевантни на активноста којашто се ревидира. Целите на ангажманот мора да ги одразуваат резултатите од оваа процена.

2210.A2 – Внатрешните ревизори мора да ја земат предвид можноста за значителни грешки, измами, несогласеност, и останати изложености на ризици кога ги развиваат целите на ангажманот.

2210.A3 – Потребни се соодветни критериуми за да се проценат раководењето, управувањето со ризиците, и контролите. Внатрешните ревизори мора да утврдат до кое ниво раководството и/или одборот воспоставиле соодветни критериуми со цел да се утврди дали целите се остварени. Доколку се соодветни, внатрешните ревизори мора да ги користат тие критериуми при нивната процена. Доколку се несоодветни, внатрешните ревизори мора да соработуваат со раководството и/или одборот со цел да се развијат соодветни критериуми за процена.

2210.C1 – Целите на советодавните ангажмани мора да ги опфатат процесите на раководење, управување со ризиците, и контроли до нивото договорено со клиентот.

2210.C2 – Советодавните ангажмани мора да бидат конзистентни со вредностите, стратегиите и целите на организацијата.

2220 – Опфат на ангажманот

Утврдениот опфат мора да биде доволен да ги задоволи-оствари целите на ангажманот.

2220.A1 – Опфатот на ангажманот мора да ги земе предвид релевантните системи, записи, вработени, и физички средства, вклучително и оние под контрола на трети страни.

2220.A2 – Доколку се појават значителни можности за советување, за време на ангажман на уверување, потребно е да се постигне специфично писмено разбирање за целите, опфатот, одговорностите и другите очекувања, додека резултатите од советодавните ангажмани треба да се комуницираат во согласност со стандардите за советување.

2220.C1 – При извршување на ангажманите на советување, внатрешните ревизори мора да се осигураат дека опфатот на ангажманот е доволен за да се исполнат договорените цели. Доколку внатрешниот ревизор развие разумен сомнеж во врска со опфатот за време на ангажманот, за овие сомнежи мора да се дискутира со клиентот со цел да се утврди дали да се продолжи со ангажманот.

2220.C2 – За време на ангажманите за советување, внатрешните ревизори мора да ги опфатат контролите конзистентни со целите на ангажманот, и да бидат внимателни за значителни контролни проблеми.

2230 – Алокација на ресурсите за ангажманот

Внатрешните ревизори мора да утврдат соодветни и доволни ресурси за остварување на целите на ангажманот, врз основа на процена на природата и сложеноста на секој ангажман, временските ограничувања и расположливите ресурси.

2240 – Работна програма за ангажманот

Внатрешните ревизори мора да развијат и документираат работни програми коишто ги остваруваат целите на ангажманот.

2240.A1 – Работните програми мора да ги вклучат процедурите за идентификување, анализа, процена и документирање на информации за време на ангажманот. Работната програма мора да биде одобрена пред да почне нејзиното спроведување, и сите подесувања мора да бидат навремено одобрени.

2240.C1 – Работните програми за ангажмани на советување можат да варираат во форма и содржина, во зависност од природата на ангажманот.

2300 – Извршување на ангажманот

Внатрешните ревизори мора да идентификуваат, анализираат, проценат и документираат доволно информации за да ги остварат целите на ангажманот.

2310 – Идентификување на информации

Внатрешните ревизори мора да идентификуваат доволни, веродостојни, релевантни и корисни информации за да ги остварат целите на ангажманот.

Толкување:

Доволни информации се фактички, соодветни, и убедувачки, така што разумно информирано лице би дошло до истите заклучоци како ревизорот. Веродостојни информации се најдобрите информации што може да се обезбедат преку користење на соодветни техники за време на ангажманот. Релевантни информации ги поддржуваат наодите и препораките од ангажманот, и се конзистентни со целите на ангажманот. Корисни информации ѝ помагаат на организацијата да ги оствари своите цели.

2320 – Анализа и процена

Внатрешните ревизори мора да ги засноваат своите заклучоци и резултати од ангажманот врз основа на соодветни анализи и процени.

2330 – Документирање на информациите

Внатрешните ревизори мора да документираат релевантни информации за да ги поткрепат заклучоците и резултатите од ангажманот.

2330.A1 – Главниот внатрешен ревизор мора да го контролира пристапот до записите од ангажманот. Главниот внатрешен ревизор мора да обезбеди одобрување од врвното раководство и/или правната служба пред да издаде такви записи на надворешни странки, како што е тоа соодветно.

2330.A2 – Главниот внатрешен ревизор мора да развие барања за задржување на записите од ангажманот, без разлика во кој медиум кој запис е евидентиран. Овие барања за задржување на документите мора да бидат усогласени со организациските насоки, како и со релевантни регулаторни или други барања.

2330.C1 – Главниот внатрешен ревизор мора да развие политики коишто раководат со владеењето и задржувањето со записите од советодавните ангажмани, како и со нивното издавање на внатрешни и надворешни странки. Овие политики мора да бидат усогласени со организациските насоки, како и со релевантни регулаторни или други барања.

2340 – Супервизија на ангажманот

Ангажманите мора да бидат соодветно надгледувани за да се осигура дека целите на истите се остваруваат, за да се увериме во квалитетот и за да се развиваат вработените.

Толкување:

Обемот на бараната супервизија ќе зависи од способноста и искуството на внатрешните ревизори, како и од сложеноста на ангажманот. Главниот внатрешен ревизор е одговорен за супервизија на ангажманот, без разлика дали се извршува од или за службата за внатрешна ревизија, но може да назначи соодветно искусен член од службата за внатрешна ревизија за да го спроведе прегледот. Соодветни докази за супервизијата се документираат и се чуваат.

2400 – Комуницирање на резултатите

Внатрешните ревизори мора да ги комуницираат резултатите од ангажманите.

2410 – Критериуми за комуницирање

Комуникациите мора да ги вклучат целите и опфатот на ангажманот, како и соодветните заклучоци, препораки и акциски планови.

2410.A1 – Конечните комуникации за резултатите од ангажманот мораат, каде што тоа е соодветно, да го содржат мислењето и/или заклучоците на внатрешниот ревизор. Кога се издава, мислењето или заклучокот морат да ги земат предвид очекувањата на врвното раководство, одборот, и останатите заинтересирани страни, и мора да бидат поткрепени од доволни, веродостојни, релевантни и корисни информации.

Толкување:

Мислењата на ниво на ангажман може да бидат рејтинзи, заклучоци или други описи на резултатите. Такви ангажмани можат да бидат поврзани со контролите околу специфичен процес, ризик или бизнис-единица. Формулирањето на таквите мислења бара да се земат предвид резултатите од ангажманот и нивната важност.

2410.A2 – Внатрешните ревизори се охрабруваат да признаат/наведат задоволителни перформанси во комуникациите за ангажманот.

2410.A3 – Кога се издаваат резултатите од ангажманот на странки надвор од организацијата, комуникацијата мора да вклучува ограничувања на дистрибуцијата и користењето на тие резултати.

2410.C1 – Комуникацијата за напредокот и резултатите од советодавни ангажмани ќе варира во форма и содржина, во зависност од природата на ангажманот и потребите на клиентот.

2420 – Квалитет на комуникација

Комуникацијата мора да биде точна, објективна, концизна, конструктивна, целосна, и навремена.

Толкување:

Точна комуникација е ослободена од грешки и изместувања и верно ги претставува фактите. Објективна комуникација е праведна и непристрасна и е резултат на праведна и балансирана процена на сите релевантни факти и околности. Јасна комуникација е

лесно разбирлива и логичка, избегнува непотребен технички жаргон и ги обезбедува сите значајни и релевантни информации. Концизна комуникација ја објаснува поентата и избегнува непотребни објаснувања, преобемни детали, повторување на информациите, и премногу зборови. Конструктивна комуникација е од помош на клиентот на ангажманот и организацијата, и води кон потребните подобрувања. Целосна комуникација е таква каде што нема нешто што недостасува, а е суштинско за нејзините корисници и ги вклучува сите значителни и релевантни информации и наоди за да ги поддржи препораките и заклучоците. Навремена комуникација е ажурна и брза, во зависност од важноста на проблемот, овозможувајќи му на раководството да преземе соодветна корективна акција.

2421 – Грешки и пропусти

Доколку финалната комуникација содржи значителна грешка или пропуст, главниот внатрешен ревизор мора да комуницира коригирана информација до сите страни коишто ја примиле првобитната комуникација.

2430 – Користење на „спроведено во согласност со Меѓународните стандарди за професионално практикување на внатрешна ревизија”

Внатрешните ревизори смеат да известат дека нивните ангажмани се „спроведени во согласност со Меѓународните стандарди за професионално практикување на внатрешна ревизија”, само доколку резултатите од Програмата за уверување во квалитетот и подобрување ја поддржуваат таквата изјава.

2431 – Обелоденување на неусогласености на ангажманот

Кога неусогласеноста со Дефиницијата за внатрешна ревизија, Кодексот на етика, или *Стандардите* влијае на одреден ангажман, комуникацијата на резултатите мора да го обелодени следново:

- Принципот или правилото на однесување од Кодексот на етика или *Стандардот(ите)* со кои не е остварена целосна усогласеност;
- Причините за неусогласеноста; и
- Влијанието на неусогласеноста врз ангажманот и комуницираните резултати од ангажманот.

2440 – Дистрибуција на резултатите

Главниот внатрешен ревизор мора да ги комуницира резултатите до соодветните страни.

Толкување:

Главниот внатрешен ревизор ~~или лице назначено од него ги презледува~~ **е одговорен за прегледување** и одобрување на конечните комуникации од ангажманот пред издавање и **одлучува за одлучување** до кого и како ќе бидат доставени. **Кога главниот внатрешен ревизор ги делегира овие должности, тој или таа ја задржува одговорноста.**

2440.A1 – Главниот внатрешен ревизор е одговорен за комуницирање на конечните резултати до странките кои можат да осигураат дека резултатите ќе бидат соодветно земени предвид.

2440.A2 – Доколку не е поинаку наведено со законски, статутарни или регулаторни барања, пред да ги издаде резултатите на странки надвор од организацијата, главниот внатрешен ревизор мора:

- Да го процени потенцијалниот ризик за организацијата;
- Да се советува со врвното раководство и/или правната служба како што е соодветно; и
- Да ја контролира дистрибуцијата со ограничување на користењето на резултатите.

2440.C1 – Главниот внатрешен ревизор е одговорен за комуницирање до клиентите на конечните резултати од советодавниот ангажман.

2440.C2 – За време на советодавните ангажмани, можно е да се идентификуваат проблеми со раководењето, управувањето со ризиците и со контролите. Доколку овие проблеми се значителни за организацијата, тие мора да бидат комуницирани до врвното раководство и одборот.

2450 – Општи мислења

Кога се издава општо мислење, мора да се земат предвид очекувањата на врвното раководство, одборот и другите засегнати страни, и истото мора да биде поткрепено со доволни, веродостојни, релевантни и корисни информации.

Толкување:

Комуникацијата ќе идентификува:

- Опфат, вклучително и временскиот период за кој се однесува мислењето;
- Ограничувања на опфатот;
- Земање предвид на сите поврзани проекти, вклучувајќи и потпирање на останати обезбедувачи на уверување;
- Контролна рамка за ризиците или контролите, или пак други критериуми коишто се користени како основа за општото мислење; и
- Општо мислење, расудување, или донесени заклучоци.

2500 – Следење на напредокот

Главниот внатрешен ревизор мора да воспостави и да одржува систем за следење на спроведувањето на препораките комуницирани до раководството.

2500.A1 – Главниот внатрешен ревизор мора да воспостави процес за следење на спроведувањето на препораките, со цел следење и уверување дека активностите на раководството биле ефективно спроведени, или пак дека врвното раководство го прифатило ризикот од преземање на активности.

2500.C1 – Внатрешната ревизија мора да го следи спроведувањето на препораките од советодавните ангажмани до опфатот договорен со клиентот.

2600 – Разрешување на Комуницирање на прифаќањето на ризиците на врвното раководство

Кога главниот внатрешен ревизор верува ќе заклучи дека врвното раководство то прифатило ниво на резидуален ризик којшто може да биде неприфатлив за организацијата, главниот внатрешен ревизор мора да разговара за тоа прашање со врвното раководство. Доколку одлуката во врска со резидуалниот ризик главниот внатрешен ревизор заклучи дека прашањето не е разрешено, главниот внатрешен ревизор мора да извест комуницира за проблемот до одборот за разрешување.

Толкување:

Идентификувањето на ризиците прифатени од раководството можно е да се направи преку ангажман на уверување или ангажман на советување, преку следење на напредокот на спроведените активности од страна на раководството, како резултат на претходни ангажмани, или на друг начин. Разрешувањето на ризиците не е одговорност на главниот внатрешен ревизор.

Речник

Ангажман

Специфична внатрешноревизорска задача, или активност на преглед, како на пример внатрешна ревизија, преглед на самопроцена на контролите, истражување за измами, или советување. Ангажманот може да вклучува повеќе задачи или активности дизајнирани за остварување на специфичен сет на поврзани цели.

Апетит за ризик

Нивото на ризик коешто организацијата е подготвена да го прифати.

Главен внатрешен ревизор

Главниот внатрешен ревизор го опишува лицето одговорно за ефективно раководење со службата за внатрешна ревизија, во согласност со Повелбата за внатрешна ревизија и Дефиницијата за внатрешна ревизија, Кодексот на етика и *Стандардите*. Главниот внатрешен ревизор или други коишто известуваат до главниот внатрешен ревизор ќе имаат соодветни професионални сертификации и квалификации. Специфичниот назив на работното место главен внатрешен ревизор може да варира низ организациите.

Додавање на вредност

Внатрешната ревизија додава вредност на организацијата (и на засегнатите страни) кога обезбедува објективно и релевантно уверување, и придонесува за ефективност и ефикасноста на раководењето, управувањето со ризиците и контролните процеси.

Значајност

Релативната важност на одредена работа во контекстот во кој се разгледува, вклучително квантитативни и квалитативни фактори, како магнитуда, природа, ефект, релевантност, и влијание. Професионалното расудување им помага на внатрешните ревизори при процена на значајноста на работите во рамките на контекстот на релевантните цели.

Измама

Кој било незаконски акт којшто се карактеризира со мамење, прикривање или злоупотреба на доверба. Овие акти не зависат од закана за насилство или физичка сила. Измамите се спроведуваат од странки и организации за да се здобијат со пари, имот или услуги, за избегнување на плаќање или загуба на услуги; или за да обезбедат лични или деловни предности.

ИТ-контроли

Контроли што поддржуваат управување и раководење со бизнисот, и што обезбедуваат општи и технички контроли врз ИТ-инфраструктурите како апликации, информации, инфраструктура и луѓе.

Кодекс на етика

Кодексот на етика на Институтот на внатрешни ревизори (IIA) содржи принципи релевантни за професијата и практикувањето на внатрешната ревизија, како и правила на однесување кои го опишуваат однесувањето кое се очекува од внатрешните ревизори. Кодексот на етика се применува и на внатрешните ревизори и на ентитетите кои даваат услуги на внатрешна ревизија. Целта на Кодексот на етика е да промовира етичка култура во глобалната внатрешноревизорска професија.

Контрола

Која било активност преземена од раководството, одборот или други странки со цел да се подобри управувањето со ризици и да се зголеми веројатноста дека воспоставените цели ќе бидат остварени. Раководството го планира, организира и насочува извршувањето на

Издадени: Октомври 2008

Ревидирани: Октомври 2012

Страна 18 од 21

доволно активности со цел да се обезбеди разумно уверување дека целите ќе бидат остварени.

Контролна околина

Ставот и активностите на одборот или раководството во врска со важноста на контролите во рамките на организацијата. Контролната околина ја обезбедува дисциплината и структурата потребни за остварување на примарните цели на системот за внатрешна контрола. Контролната околина ги вклучува следниве елементи:

- Интегритет и етички вредности.
- Филозофијата на раководството и неговиот стил на работење.
- Организациска структура.
- Доделување на авторитет и одговорности.
- Политики и практики за човечки ресурси.
- Способноста на вработените.

Контролни процеси

Политиките, процедурите (и рачните и автоматизираните) и активностите коишто се дел од контролна рамка, дизајнирани и извршувани со цел да обезбедат дека ризиците се одржуваат во рамките на толеранцијата за ризици воспоставена од процесот на управување со ризици нивото што организацијата е подготвена да го прифати.

Конфликт на интерес

Кој било однос кој не е, или наликува дека не е во најдобриот интерес на организацијата. Конфликт на интерес би ја намалил способноста на индивидуата да ги извршува своите должности и одговорности објективно.

Меѓународна рамка на професионални практики (IPPF)

Концептуалната рамка којашто ги организира авторитативните насоки промовирани од the IIA. Авторитативните насоки се составени од две категории – (1) задолжителни и (2) силно препорачани.

Мислење од ангажманот

Рејтинг, заклучок и/или друг опис на резултатите од индивидуален внатрешноревизорски ангажман, кој се однесува на аспекти во рамките на целите и опфатот на ангажманот.

Мора

Стандардите го користат зборот „мора“ за да специфицираат безусловно барање.

Надворешен обезбедувач на уверување

Лице или фирма, надворешна од аспект на организацијата, кое/која има специјално знаење, вештина и искуство во одредена дисциплина.

Намалување (намалување на независност и објективност)

Намалување на организациската независност и индивидуалната објективност може да вклучи лични конфликти на интереси, ограничувања на опфат, ограничување на пристапот до записите, вработените и средствата, како и ограничување на средствата со кои работи внатрешната ревизија (финансирањето).

Независност

Ослободеност од услови коишто се закануваат на способноста на службата за внатрешна ревизија да ги извршува своите одговорности на непристрасен начин.

Објективност

Непристрасен ментален став којшто им дозволува на внатрешните ревизори да ги извршуваат ангажманите на таков начин на којшто тие веруваат во резултатот од својата работа и на начин на кој не се правени никакви компромиси во врска со квалитетот на работата. Објективноста бара внатрешните ревизори да не го потчинуваат нивното расудување за ревизорски прашања на расудувањето на други луѓе.

Одбор

~~Одбор е раководно тело на организацијата, како на пример одбор на директори, надзорен одбор, раководител на агенција или легислативно тело, одбор на гувернери или управен одбор на непрофитна организација, или било кое назначено тело од организацијата, вклучувајќи го ревизорскиот комитет, на кого што главниот внатрешен ревизор може функционално да му известува.~~

Највисокото ниво на раководно тело одговорно за раководење и/или надгледување на активностите и раководството на организацијата. Типично, ова вклучува независна група на директори (на пример: одбор на директори, надзорен одбор, или одбор на гувернери или управен одбор). Доколку не постои таква група, тогаш под „одбор“ може да се подразбере раководителот на организацијата. „Одбор“ може да се однесува на ревизорски комитет на кој раководното тело му делегирало одредени функции.

Општо мислење

Рејтингот, заклучокот, и/или друг опис на резултатите, којшто се обезбедува од страна на главниот внатрешен ревизор, а кој се однесува, на широко ниво, за раководењето, управувањето со ризиците, и/или контролни процеси на организацијата. Општо мислење е професионално расудување на главниот внатрешен ревизор врз основа на резултатите од повеќе индивидуални ангажмани и останати активности за специфичен временски интервал.

Раководење

Комбинација на процеси и структури спроведени од страна на одборот за информирање, насочување, управување, и следење на активностите на организацијата кон остварувањето на нејзините цели.

Раководење со информатички технологии

Се состои од лидерството, организациските структури и процеси коишто осигуруваат дека информациските технологии на организацијата ги поддржуваат стратегиите и целите на организацијата.

Ревизорски техники базирани на технологија

Која било автоматизирана ревизорска алатка, како на пример општ ревизорски софтвер, генератори на тест-податоци, компјутеризирани ревизорски програми, специјализирани ревизорски алатки, и компјутерски потпомогнати ревизорски техники.

Резидуален ризик

~~Ризикот кој што преостанува откако раководството превзело активности за намалување на влијанието и веројатноста од негативен настан, вклучувајќи контролни активности при реагирањето на ризиците.~~

Ризик

Веројатноста да се случи настан којшто ќе има влијание врз остварувањето на целите. Ризикот се мери од аспект на веројатност и влијание (ефект).

Повелба

Повелбата за внатрешна ревизија е формален документ кој ја дефинира целта, авторитетот и одговорноста на внатрешната ревизија. Повелбата за внатрешна ревизија ја воспоставува позицијата на внатрешната ревизија во рамките на организацијата; авторизира пристап до

записите, вработените и физичките средства релевантни за спроведувањето на ангажманите; и го дефинира опфатот на активности на внатрешната ревизија.

Програма за работа на ангажманот

Документ кој ги наведува процедурите кои треба да се следат за време на ангажманот, а кои се дизајнирани за да се оствари планот за ангажманот.

Служба за внатрешна ревизија

Депарتمان, дивизија, тим на консултанти или останати професионалци коишто обезбедуваат независни, објективни услуги на уверување и советување дизајнирани да додадат вредност и да го подобрат работењето на организацијата. Службата за внатрешна ревизија ѝ помага на организацијата да ги оствари своите цели со помош на систематски, дисциплиниран пристап за процена и подобрување на ефектите од раководењето, управувањето со ризиците и контролните процеси.

Советодавни услуги

Советодавни и поврзани услужни активности кон клиентот, чија природа и опфат се договорени со клиентот, се наменети да додадат вредност и да го подобрат организациското раководење, управување со ризици и контролни процеси, без внатрешниот ревизор да преземе раководна одговорност. Примерите вклучуваат советување, работилници за процена на контролите, и обуки.

Соодветна контрола

Постои доколку раководството ја планирало и организирано (дизајнирало) на начин којшто обезбедува разумно уверување дека организациските ризици се управуваат ефективно и дека организациските цели ќе бидат остварени ефикасно и економично.

Стандард

Професионална публикација издадена од Одборот за стандарди за внатрешна ревизија, којашто ги дава барањата за извршување на широк опфат на внатрешноревизорски услуги, како и за оценување на извршувањето на внатрешната ревизија.

Треба

Стандардите го користат зборот „треба“ каде што се очекува усогласеност, освен во случај кога при примената на професионално расудување, околностите оправдуваат девијација.

Управување со ризици

Процес на идентификација, процена, управување и контролирање на потенцијални настани или ситуации со цел да се обезбеди разумно уверување во врска со остварувањето на целите на организацијата.

Услуги на уверување

Објективно испитување на доказите со цел да се обезбеди независна процена за раководењето, управувањето со ризиците, и контролните процеси на организацијата. Примерите вклучуваат ангажмани поврзани со финансии, работењето, усогласеноста со законите, безбедноста на системите, утврдување на вредноста на претпријатие коешто е можна цел за преземање.

Усогласеност

Придржување кон политики, планови, процедури, закони, регулативи, договори или други барања.

Цели на ангажманот

Широки ставови развиени од внатрешните ревизори коишто ги дефинираат планираните остварувања од ангажманот.

Издадени: Октомври 2008

Ревидирани: Октомври 2012